

SK

READ

IT

RIDE

IT

LEVIT

LOVE

**Užívateľský manuál
pre bicykle**

IT

Vitajte v rodine LEVIT!

Už viac ako 30 rokov v meste Úpice v Jastrabích horách (Česká republika) staviame a predávame bicykle, pretože po celú tú dobu pevne veríme, že pohyb na bicykli je kľúčom k zábave a doprave v našom prehustenom a stále sa zrýchľujúcom svete.

Každý jeden bicykle staviame tak, aby sa na ňom skvelo jazdilo, starostlivo volíme komponenty, všetko vlastnými nohami testujeme. Pretože vaša spokojnosť je pre nás jediný cieľ. Cieľ vašej cesty je potom už len na vás, nech je to už rýchla cesta za prácou, výlet s rodinou alebo sa vydať za dobrodružstvom.

Nech už vaša voľba padla na bicykel s elektropohonom alebo vsadíte na silu vlastného tela, prajeme vám tisíce a tisíce spokojných kilometrov.

Obsah

1. Dôležité informácie – predtým ako vyjdete

1.1 Klasifikácia bicyklov a nastaveniev	3
1.2 Kontrola bicykla pred jazdou a po jazde	7
1.3 Princípy a pravidlá bezpečnej jazdy	9
1.4 Etika jazdy	10
1.5 Technika jazdy a nastavenie bicykla	11

2. Údržba bicykla

2.1 Montáž a demontáž kol	15
2.2 Brzdy	16
2.3 Radenie	19
2.4 Hlavové zloženie, riadítka, predstavec, sedlo a sedlovka	21
2.5 Kolesá, plášte, pedále, náboje a stredové zloženie	23
2.6 Odpružená vidlica a zadné odpruženie	24
2.7 Čistenie, mazanie a skladovanie	26
2.8 Harmonogram údržby	28

3. Poskytnutie záruky

3.1 Záruka na jednotlivé diely	30
3.2 Záruky	33

1. Dôležité informácie – predtým ako vyjdete

1.1 Klasifikácia bicyklov a nastavenie

Kategória 0

Detské bicykle s veľkosťou kolies do 20" sú určené pre použitie na uzatvorených plochách a pod dozorom zodpovednej osoby.

Detské bicykle (ISO 4210-2)

Maximálna nosnosť* detských bicyklov s veľkosťou kolies do 20" je 45 kg.

Kategória 2

Bicykel je určený pre prevádzku na asfaltových cestách, cyklochodníkoch, cestách s pieskovým, hlineným, štrkovým povrchom, spevnených aj nespevnených turistických cestách.

Krosové bicykle, detské bicykle s veľkosťou kolies 24" (ISO 4210-2)

Krosové aj detské bicykle s kolesami s veľkosťou 24" sú určené pre použitie na pozemných komunikáciách a športové a voľnočasové využitie. Maximálna nosnosť* je 120 kg pri krosových a 80 kg pri detských bicykloch s kolesami s veľkosťou 24".

Krosové a trekingské elektrobicykle (EN15194:2017 a ISO 4210-2)

Pre bicykle s pomocným elektrickým motorom (EPAC) platia rovnaké podmienky ako pre bežné bicykle. Maximálna nosnosť je 130-140 kg (maximálna nosnosť je súčet hmotnosti jazdca, elektrobicykla a nákladu).

Detské elektrobicykle (EN15194:2017 a ISO 4210-2)

Pre bicykle s pomocným elektrickým motorom (EPAC) platia rovnaké podmienky ako pre bežné bicykle. Maximálna nosnosť* detských elektrobicyklov s kolesami s veľkosťou 24" je 80 kg.

Mestské elektrobicykle (EN15194:2017 a ISO 4210-2)

Pre bicykle s pomocným elektrickým motorom (EPAC) platia rovnaké podmienky ako pre bežné bicykle. Maximálna nosnosť* je 130-150 kg (maximálna nosnosť je súčet hmotnosti jazdca, elektrobicykla a nákladu).

Skladacie elektrobicykle (EN15194:2017 a ISO 4210-2)

Pre bicykle s pomocným elektrickým motorom (EPAC) platia rovnaké podmienky ako pre bežné bicykle. Maximálna nosnosť* je 130 kg (maximálna nosnosť je súčet hmotnosti jazdca, elektrobicykla a nákladu).

Kategória 3

Horské bicykle sú určené pre prevádzku na asfaltových cestách a cyklochodníkoch, cestách s pieskovým, hlineným, štrkovým povrchom, spevnených aj nespevnených turistických cestách a cestách s výskytom voľných kameňov či koreňov.

Horské bicykle (ISO 4210-2)

Sú určené pre športovú jazdu v teréne a maximálnu nosnosť* je 120 kg.

Horské elektrobicykle (EN15194:2017 a ISO 4210-2)

Pre bicykel s pomocným elektrickým motorom (EPAC) platia rovnaké podmienky ako pre bežné bicykle. Maximálna nosnosť* je 140 kg (maximálna nosnosť je súčet hmotnosti jazdca, elektrobicykla a nákladu).

* Maximálna nosnosť (maximálne prípustné zaťaženie) je súčet hmotnosti bicykla alebo elektrobicykla, hmotnosti jazdca a hmotnosti nákladu. Informácie o nosnosti vášho elektrobicykla nájdete vždy na ráme.

VAROVANIE: Bicykel alebo elektrobicykel nesmie byť vystavený väčšiemu namáhaniu a iným prevádzkovým podmienkam, ako sú tie pre ktoré je určený. Pokiaľ sú tieto podmienky prekročené, môže dôjsť k poškodeniu bicykla, strate ovládateľnosti a pádu jazdca. Bicykel, rovnako ako všetky mechanické súčasti, podlieha opotrebeniu a vysokým mechanickým namáhaniam. Rôzne materiály a súčasti môžu reagovať na opotrebenie alebo únavové namáhanie rôznymi spôsobmi. Pokiaľ je projektovaná životnosť súčasti prekročená, môže náhle zlyhať a prípadne spôsobiť zranenie jazdca. Akákoľvek forma trhlin, rýh alebo zmena sfarbenia na vysoko namáhaných miestach naznačuje, že bola dosiahnutá životnosť súčasti a je treba ju vymeniť.

Rám

V dobe kedy čítate tento manuál ste si pravdepodobne už vybrali správnu veľkosť rámu s pomocou Vášho predajcu. Voľba správnej veľkosti rámu je veľmi dôležitá pre komfortnú a bezpečnú jazdu na bicykli. Základné pravidlo pre výber rámu je nasledujúce. Staňte si obkročmo nad hornú rámovú trúbku, v tejto polohe by ste mali mať aspoň 8 cm priestor od rozkroku k hornej rámovej trubke. Toto pravidlo platí hlavne pre MTB a krosové bicykle.

Dôvodom je veľmi časté zosadenie z bicykla hlavne v ťažšom teréne. Približne 3 cm sú odporúčané pre cestné a mestské bicykle. Je taktiež možné vypočítať vhodnú veľkosť rámu podľa nasledujúceho vzorca: výška rozkroku (meriame s nohami mierne od seba) \times 0,56 (= veľkosť rámu v centimetroch; následným delením číslom 2,54 získate veľkosť v palcoch).

Sedlo a sedlovka

Sedlo je možné nastaviť tromi spôsobmi – výška, posunutie vpred alebo vzad, uhol.

Výška sedla

Posadte sa na bicykel a postavte sa na pedále s jednou nohou v spodnej polohe. Pri optimálnej výške sedla by mala byť táto noha mierne pokrčená v kolene, v uhle približne 3-5 stupňov. Vysoko nastavené sedlo spôsobuje nadmerné zataženie chrbta a natahovaných nôh, rovnako ako bokov. Nízko nastavené sedlo spôsobuje nadmernú námahu kolien a stehenných svalov. Výšku sedla nastavíte pomocou rýchchloupináku (matice) na konci sedlovej trubky. Po správnom nastavení skontrolujte utiahnutie sedlovky.

UPOZORNENIE: na sedlovke je drážkou alebo symbolmi vyznačená maximálna prípustná výška pre jej vytiahnutie. Nikdy nenastavujte sedlovku nad túto povolenú hranicu! Zabráňte tým poškodeniu rámu bicykla, prípadne prasknutie sedlovky a možnosti zranenia jazdca.

Uhol sedla a nastavenie vpred a vzad

Sedlo môžete taktiež nastaviť v určitom uhle vzhľadom k zemi. Najlepšia východzia pozícia pre nastavenie správneho uhla je poloha, v ktorej je sedlo vzhľadom k zemi rovnobežné. Je potrebné vyskúšať niekoľko rôznych polôh sedla a rozhodnúť sa pre tú, ktorá Vám bude najviac vyhovovať. Sedlo je možné taktiež nastaviť do bližšej alebo vzdialenejšej polohy od riadítok.

Uhol sedla a vzdialenosť od riadítok nastavíte pomocou skrutky (prípadne dvoch vedľa seba v smere jazdy) v zámku sedla. Po jeho povolení posuňte sedlo vpred alebo vzad, nastavte uhol, dotiahnite skrutku. Pokúste sa zahýbať sedlom a presvedčte sa tak o jeho správnom dotiahnutí. Pokiaľ sú v zámku sedla dve skrutky, jeden pred trubkou sedlovky a druhý za ňou, striedavo povolujte oba a následne posuňte sedlo vpred či vzad a opäť striedavo skrutky uťahujte. Povoľením jednej a pritiahnutím druhej potom nastavíte uhol sedla voči zemi.

Pri nastavení vzdialenosti sedla od riadítok by ste sa mali držať nasledujúceho pravidla – pokiaľ sedíte na bicykli a máte obe nohy na pedáloch, pričom meraná noha je vpred, mala by pomyselná zvislá priamka prechádzať kolenom a súčasne stredom pedálu (vhodným pomocníkom je olovnica).

Riadítka a predstavec

Na bicykloch LEVIT sa používajú dva typy predstavcov, stĺpikový pre hlavové zloženie so závitom a A-head pre hlavové zloženie bez závit. Pred vlastným nastavením je dôležité vedieť aký typ predstavca máte na svojom bicykli.

Stĺpikové predstavce sa zasúvajú do krku vidlice a sú upevnené pomocou dlhej skrutky, ktorá prechádza pozdĺžne celým predstavcom. Matice tejto skrutky na spodnom konci predstavca majú kónický tvar alebo tvar šikmo zrezaného kužeľa, v oboch prípadoch slúžia na dotiahnutie predstavca v stĺpiku vidlice.

POZNÁMKA: pokiaľ nedôjde k uvoľneniu predstavca po povolení skrutky v predstavci, klepnite do skrutky gumovým kladivom, alebo kladivom cez drevený špalík.

UPOZORNENIE: na predstavci je vyznačená maximálna prípustná výška (linka) pre jeho vytiahnutie. Nikdy nenastavujte predstavec nad túto rysku! Zabráňte tým poškodeniu predstavca a prípadnému zraneniu.

Predstavce A-head sú upevnené na stĺpik vidlice zvonku. U tohto typu predstavca nie je možné nastavovať jeho výšku. Pokiaľ budete chcieť nastaviť riadítka vyššie, budete si musieť vybrať buď vyššie riadítka alebo iný predstavec s iným uhlom sklonu. Vôľa hlavového zloženia sa u tohto typu predstavca vymedzuje pomocou skrutky hore na predstavci.

Táto skrutka je spojená s krkom vidlice pomocou tzv. „hviezdičky“ (ježka) ktorá je vtláčaná do krku vidlice. Nastavenie vôle v hlavovom zložení je možné urobiť len pokiaľ sú povolené imbusové skrutky na predstavci, stahujúce ho okolo stĺpika vidlice. Po nastavení vôle v predstavci tieto imbusové skrutky dotiahnite. Pokiaľ má hlavové zloženie aj po dotiahnutí vôľu skontrolujte dĺžku stĺpika vidlice. Stĺpik musí vždy končiť minimálne o 2-3 mm pod horným okrajom predstavca. Nie viac, aby nedošlo k deformácií predstavca po stiahnutí skrutkami. Pokiaľ je stĺpik rovnako dlhý, alebo dokonca prečnieva cez predstavec, je potrebné pridať pod predstavec, prípadne pod veko hlavového zloženia vymedzovaciu podložku, prípadne nechať skrátiť stĺpik vidlice v odbornom servise.

POZNÁMKA: Pokiaľ si nie ste istý s nastavením predstavca a hlavového zloženia, zverte túto prácu do rúk kvalifikovaného odborníka (autorizovaného predajcu). Pretočenie predstavca na vidlici môže zaviniť pád a zranenie jazdca. Nadmieru dotiahnuté hlavové zloženie sa môže rýchlo opotrebovať a poškodiť, to isté platí aj pre jazdu s hlavovým zložením, ktoré má nadmernú vôľu.

Nosiče batožiny a nákladu

Prevážanie predmetov a nákladu v ruke pri jazde na bicykli môže byť veľmi nebezpečné a môže spôsobiť stratu kontroly riadenia, pád a zranenie jazdca. Pokiaľ si do vybavíte svoj bicykel nosičom, majte na vedomí, že rám je konštruovaný primárne na hmotnosť jazdca. Prevážanie veľmi ťažkých nákladov by mohlo spôsobiť poškodenie, na ktoré sa nevzťahuje záruka.

1.2 Kontrola pred jazdou a po jazde.

Všetky rámy LEVIT, rovnako ako všetky komponenty, majú svoju limitovanú a konečnú životnosť. Dĺžka životnosti daného rámu alebo komponentu je ovplyvnená konštrukciou a použitým materiálom, rovnako tak ako údržbou a intenzitou používania. Pravidelné kontroly u kvalifikovaného odborníka by sa mali stať samozrejmosťou.

Týmto spôsobom sa dá včas predísť mnohým technickým problémom. Odborné kontroly môžu eliminovať malé nedostatky ešte predtým, ako sa stanú veľkými. Následky môžu byť v mnohých prípadoch katastrofálne. Vy ste zodpovedný za kontrolu bicykla pred každou jazdou.

UPOZORNENIE: Pokiaľ má bicykel jazdiť po verejných komunikáciách je potrebné, aby bol vybavený osvetlením a odrazkami, podľa vyhlášky ČSN EN 14764, 14765, 14766, 14781. Nočná jazda na bicykli je vhodná len pre skúsených cyklistov, preto ju nedoručujeme deťom. Dôležitým doplnkom nočnej jazdy je oblečenie z reflexných materiálov, ktoré zlepší Vašu viditeľnosť.

DOLEŽITÉ: predtým ako vyjdete: pred každou jazdou, hlavne v prípade pádu, skontrolujte celý bicykel!

Kolesá a plášte

Skontrolujte, či sú kolesá vycentrované, či nie sú povolené špice výpletu (alebo dokonca niektoré nechýbajú) a či nemajú kolesá vôľu do strán. Prekontrolujte rychloupínaky v nábojoch kolies. Nesprávne utiahnutý rychloupínací mechanizmus môže viesť k vážnemu zraneniu! Páčka rychloupínáku musí byť vždy zatvorená až na doraz a pri otváraní kľást silný odpor. Preverte taktiež tlak v plášťoch, či nie sú veľmi mäkké pre jazdu, prípadne prehustené (maximálny povolený tlak je uvedený z boku na plášti). Taktiež skontrolujte bezpečné usadenie plášťov v ráfiku. Skontrolujte opotrebovanosť plášťov, vymeňte ich, pokiaľ je to potrebné.

Brzdy

1. Ráfkové:

Skontrolujte a nastavte brzdy pokiaľ je potrebné. Stlačte obe brzdové páky a tlačte bicykel vpred. Brzdové špalíky by mali stlačiť ráfky a brzdové páky by sa nemali dotýkať riadítok. Uvedomte si, ktorá brzda brzdí ktoré koleso. Ľavá brzdová páka ovláda brzdou predného kolesa, pravá brzdová páka ovláda brzdou zadného kolesa. Preverte, či nie sú lanká rozstrapkané, alebo neprirodzene pretočené. Lanká sa taktiež po určitej dobe vyťahajú a brzdové špalíky opotrebovávajú, preto je potrebné brzdy pravidelne nastavovať, opotrebené súčiastky včas vymeniť.

2. Kotúčové - hydraulické:

Pri hydraulických kotúčových brzdách urobte test účinnosti rovnako ako u ráfkových a navyiac brzdové páky stlačte niekoľko krát za sebou. Pokiaľ sa páka „prepadá“ k riadítkam, alebo naopak „tvrdne“, je to známka zavzdušnenia systému a je potrebné navštíviť servis. Rovnako prejdite celé hydraulické vedenie, či niekde neuniká kvapalina. So zavzdušenými brzdami nevychádzajte, mohlo by dôjsť ku strate účinku, pádu a zraneniu.

3. Kotúčové - mechanické:

Pri mechanických kotúčových brzdách skontrolujte dosadnutie pohyblivej doštičky na kotúč a jeho kontakt s pevnou doštičkou na druhej strane. Nikdy sa kotúč nesmie dotknúť tela brzdy, vždy sa musí pri vychýlení pohyblivou doštičkou oprieť o protiahlú pevnú doštičku! Tá má reguláciu imbusom alebo regulačným kolieskom, takže je možné ju vysunúť.

Radenie a reťaz

Preskakovanie reťaze nahor a nadol, obťažné radenie jednotlivých prevodov a hluk patrí k základným príznakom zlej funkcie radenia. Prehadzovačku a prešmykač je potrebné pravidelne nastavovať, nakoľko taktiež časom dochádza k naťahovaniu laniek. Reťaz pravidelne čistíte a mažete prípravkami k tomu určenými. Časom samozrejme dochádza k naťahovaniu reťaze, jeho pravidelná výmena je potrebná. Vyľahaná alebo poškodená reťaz môže veľmi vážne poškodiť prevodníky a pastorky.

Pri jazde voľte prevody, pri ktorých sa pokiaľ možno čo najmenej kríži reťaz v pozdĺžnej osi, tzn. u menších prevodníkoch voľte väčšie kolieska pastorku (ľahšie prevody), naopak pri veľkom prevodníku voľte menšie kolieska pastorku (ťažšie prevody). Pokiaľ reťaz na jedinom pastorku pravidelne šklbe pri každom otočení kľuk, skontrolujte spoje jednotlivých článkov, aby nebol rozrytovaný. Rozpojenie reťaze môže viesť k jeho roztrhnutiu, pádu a zranenia jazdca.

Kľuky s prevodníkmi, stredové zloženie a pedále

Kľuky udržiajte pevne dotiahnuté k stredovej oske. Celý šliapací stred by sa mal voľne otáčať a nemal by mať vôľu do strán. Kontrolujte dotiahnutie pedálov aj skrutiek prevodníkov.

Hlavové zloženie

Ložiská hlavového zloženia udržiajte správne nastavené. Stĺpik vidlice by sa mal voľne otáčať. Vôľu v riadení najlepšie skontrolujete zabrzdzením prednej brzdy, úchopom hlavovej trubky s miskami hlavového zloženia v dlani a súčasným pohybom bicykla vpred a vzad.

Rám

Ohnutý alebo prasknutý rám bezodkladne vymeňte. V žiadnom prípade sa nepokúšajte samostatne rám narovnávať alebo opravovať. Jazda na takomto ráme môže byť veľmi nebezpečná. Rámy, rovnako ako komponenty, majú svoju limitovanú životnosť, ktorá je určená mierou opotrebenia. Prasknutie rámu môže viesť k pádu a zraneniu jazdca.

Sedlovka

Presvedčte sa, či je sedlovka dostatočne zasunutá do rámu. Ryska, označujúca maximálne možné vyťahnutie sedlovky, nesmie byť vidieť. Taktiež preverte dostatočné dotiahnutie rychloupináku alebo sedlovej skrutky. Pri karbónovej sedlovke dodržujte ťahovací moment na objímke, silno utiahnutá objímka by mohla spôsobiť poškodenie sedlovky, jej prasknutie a zranenie jazdca. Pokiaľ sa sedlovka stále zasúva, navštívte servis.

Stabilizačné kolieska

Stabilizačné kolieska pri detských bicykloch sa montujú pod druhú maticu zadnej osi. Výška stabilizačných koliesok by mala byť cca 1 cm nad zemou.

1.3 Princípy a pravidla bezpečnej jazdy

Podstatná väčšina vážnych nehôd pri jazde na bicykli zahrňuje úrazy hlavy. Zaoberajte si prilbu, ktorá spĺňa všetky štandardy a má atest pre prevádzku na verejných komunikáciách. Vyberte si správnu veľkosť prilby, nemala by Vám byť príliš voľná ani príliš tesná.

Oblečenie

Správne cyklistické oblečenie môže zlepšiť Váš zážitok z jazdy. Špeciálne funkčné cyklistické oblečenie môže taktiež zvýšiť Vašu bezpečnosť – výrazné farby a reflexné materiály zlepšia Vašu viditeľnosť. Veľmi praktické sú cyklistické rukavice. Dajte si pozor na nosenie voľného oblečenia, hlavne voľné dlhé nohavice sa ľahko zamotajú do reťaze. Nikdy nejazdite na bicykli bez uzatvorenej obuvi. V žiadnom prípade neodporúčame jazdiť na bicykli so slúchadlami, hlasná hudba môže zatieniť blížiacu sa nebezpečenstvo z dôvodu nižšieho sústredenia.

Nikdy nejazdite na bicykli pod vplyvom alkoholu alebo omamných látok, je to zakázané zákonom a vystavujete nebezpečenstvu nie len seba, ale aj ostatných!

Pravidlá pre jazdu na verejných komunikáciách

Základným pravidlom je správať sa rovnako ako pri riadení motorového vozidla. Cyklista je plnohodnotným účastníkom cestnej prevádzky!

- Jazdite na pravej strane vozovky v smere premávky, nikdy proti nej. Výnimkou sú špeciálne pruhy pre cyklistov v jednosmerných uliciach, tam sa riadte značením pre cyklistov.
- Rešpektujte dopravné značenie a svetelné signály.
- Buďte opatrný pri predchádzaní automobilov, motoristi nie sú zvyknutý na cyklistov a veľmi často zle signalizujú.
- Ukazujte rukami pri zmene smeru jazdy a to v dostatočnom predstihu.
- Jazdite priamo pozdĺž rady zaparkovaných áut – nevchádzajte ku krajnici za každým zaparkovaným autom.
- Na vozovke sa pohybujte bezpečne pri krajnici a pri odbočovaní dajte zreteľné znamenie vztyčenou rukou v smere odbočenia. Buďte veľmi opatrný na veľkých križovatkách.
- Na prechodoch je potrebné z bicykla zosadnúť a prejsť križovatku ako chodec.
- Nejazdite po chodníku, pokiaľ nie je označený ako cyklochodník!

OKREM TÝCHTO ZÁKLADNÝCH PRAVIDIEL DOPRAVY JE UŽITOČNÉ DODRŽIAVAŤ NASLEDUJÚCE TYPY PRE ZVÝŠENIE VAŠEJ BEZPEČNOSTI:

- Zvonček môže byť veľmi praktickým pomocníkom.
- Predpokladajte, že Vás motoristi nevidia, buďte mimoriadne opatrný na vjazdoch a výjazdoch.
- Pozor na psov. Pokúste sa ich ignorovať, pokiaľ to nepomôže, zosadnite a pokúste sa bicykel postaviť medzi Vás a psa.
- Pozor na nerovnosti vozovky – výmole, kanály, koľaje, mokrú dlažbu atď.

Jazda za nepriaznivého počasia

Majte na pamäti, že za daždivého počasia majú oveľa menšiu účinnosť. Je dôležité brzdiť s väčším predstihom a opatrnejšie. Rovnako priľnavosť plášťov na mokrom povrchu klesá, takže hrozí šmyk a pád. Cyklistická prilba, hlavne so štítkom, môže celkom dobre chrániť Vaše oči a tvár pred dažďom, ale nikdy nesmie štítok obmedzovať Váš bezpečný výhľad.

1.4 Etika jazdy

Jazda v teréne

Jazda v teréne je obťažnejšia ako jazda na ceste. Taktiež počítajte s tým, že pokiaľ sa Vám niečo stane, môže byť pomoc ďaleko.

VŽDY S SEBOU PRETO NOSTE:

- 4 mm, 5 mm, 6 mm imbusové kľúče
- lepenie a náhradnú dušu
- montpáky
- pumpičku alebo bombičku pre nafúknutie
- doklady a peniaze
- telefón na privolanie pomoci

Nejazdite sami v oblastiach, ktoré nepoznáte. Rešpektujte značenie, súkromné a verejné priestranstvá. Nejazdite mimo určenej cesty (chodníka). Buďte ohľaduplný k turistom, jazdcom na koňoch, ostatným cyklistom a zvieratám.

Zjazd na horskom bicykli

Pri zjazde na horskom bicykli môžete dosiahnuť značnej rýchlosti a tým sa vystaviť veľkému riziku a nebezpečenstvu. Nikdy nepodceňujte sklon a nástrahy terénu.

Horské bicykle Apache nie sú určené na zdolávanie špeciálnych zjazdových tratí, tam patria zjazdové či enduro špeciály. Na tie používajte vhodnú výstroj zahrňujúcu schválenú integračnú prilbu, dlhoprsté rukavice a ochranný pancier.

!!! Zjazd na horskom bicykli môže spôsobiť vážne zranenie. Používajte ochrannú výstroj a vždy sa presvedčte, že je váš bicykel v perfektnom stave. Ani najlepšia ochranná výstroj vám nemôže zaručiť ochranu pred vážnym zranením alebo smrťou. Pokiaľ je váš bicykel vybavený odpružením, dôkladne sa zoznámte s jeho funkciou a ovládaním pred tým, ako budete skúšať akýkoľvek zjazd. Nie každý horský bicykel je určený na zjazd technicky náročných pasáží, zoznámte sa s vhodnosťou použitia Vášho bicykla, aby ste predišli možnému poškodeniu komponentov či rámu, ktoré by mohli spôsobiť pád a vážny úraz.

1.5 Technika jazdy a nastavenie bicykla

Je vhodné najskôr trénovať jazdu na bicykli na bezpečnom mieste, zistiť, ako je vhodné radiť a ako citlivé sú brzdy. Potom môžete začať skúšať mierne výjazdy a zjazdy, prekonávať prvé prekážky. Po prvom prevezení odporúčame prehliadnúť obe brzdy, prehadzovačku a prešmykač, možno bude potrebné dodatočné nastavenie.

Radenie

Na riadítkach máte dva radiace mechanizmy, ten vpravo slúži na ovládanie prehadzovačky (zadného meniča), vľavo na ovládanie prešmykača. Pri prehadzovaní drží ramienko prehadzovačky stále napnutú reťaz. Neskúšajte radiť, pokiaľ nešliapete pedálmi vpred.

Volte ľahšie prevody pred jazdou do kopca – väčší pastorok (vzadu), menší prevodník (vpred). Pri jazde po rovine a z kopca volte ťažšie prevody – menší pastorok a väčší prevodník. Pri jazde s kopca nenechávajte vzadu zaradené najväčšie pastorky, hrozí možný kontakt prehadzovačky s výpletom a jej poškodenie. Nevoľte extrémne kombinácie prevodov ako malý pastorok a malý prevodník alebo veľký pastorok a veľký prevodník. V týchto kombináciách sa reťaz veľmi kríži a mohlo by dôjsť k poškodeniu celého radiaceho systému. Je veľmi dôležité uvoľniť tlak na pedále počas radenia, toto uvoľnenie umožní reťazi hladký prechod medzi jednotlivými prevodmi a taktiež zníži možnosť ohnutia reťaze alebo poškodenie prehadzovačky a prešmykača.

Brzdenie

Ľavá brzdová páka ovláda brzdú predného kolesa, pravá brzdová páka ovláda brzdú zadného kolesa. Brzdy si najskôr vyskúšajte na bezpečnom mieste. Je potrebné si zvyknúť na citlivosť a silu brzd. Vždy majte svoju rýchlosť pod kontrolou, aby ste boli schopný zastaviť v rôznych situáciách. Brzdite rovnomerne obidvomi brzdami. Potom čo získate určité skúsenosti, dávajte viac brzdnej sily do prednej brzdy. Predná brzda sa podieľa až 85 % na celkovej brzdnej sile. Prednú brzdú nepoužívajte pri brzdení v zákrutách, ale len pred a za zákrutu.

Výjazdy a zjazdy

Ešte pred samotným výjazdom si preradte na ľahší prevod. Pri výjazdoch sa snažte čo najviac zostať sedieť, to Vám umožní lepšie a účinnejšie zabrať. Vo veľmi prudkých výjazdoch sa posuňte na sedle ešte viac vpred.

Pred prudkým zjazdom je niekedy lepšie pomocou rýchlopínacej skrutky znížiť sedlo o niekoľko centimetrov. To Vám umožní znížiť ťažisko tela a tým zlepšíte svoju stabilitu. Pokiaľ je Váš bicykel vybavený teleskopickou sedlovkou, použite ju na zníženie sedla pred zjazdom. Pri zjazde si staňte do pedálov a preneste váhu čo najviac nad zadné koleso. Zjazdy na horskom bicykli môžu byť veľmi nebezpečné. Vždy sa presvedčte, že má Váš bicykel odomknuté odpruženie, aby ste ho v zjazde nepoškodili, prípadne si nespôsobili zranenie. Vyššia rýchlosť znamená väčšie riziko, nikdy sa v zjazdoch neprepeňujte.

Prekážky

Nejazdite cez prekážky, ktoré by mohli poškodiť Váš bicykel, alebo na ktorých by ste mohli stratiť kontrolu nad riadením. Pokiaľ chcete prekážku prekonať, zdvihnite sa zo sedla, ruky a nohy majte pokrčené. V tejto polohe ste schopný ľahšie absorbovať náraz prekážky.

Ruky

Musia umožniť dostatočné pokrčenie, aby mohli lepšie tmiť nerovnosti terénu. Pokiaľ tomu tak nie je, znížte výšku riadítok, alebo sa nakloňte viac dopredu. Pokiaľ sa ramená a horná časť paží rýchlo unavujú, problémy môže odstrániť iný predstavec (iná dĺžka, iný uhol).

Ruky a zápästia

Ruky musia pevne zviazať riadítka a počítať s prípadnou nerovnosťou, ktorá by mohla spôsobiť vyrazenie riadítok z rúk. Obyčajne stačí držať riadítka malíčkom a prstenníkom a nechať ukazovák a prostredník pre ovládanie brzdy. Palce musia pevne držať riadítka zospodu a nie zhora, aby prudký náraz nespôsobil stratu kontroly nad bicyklom. Na nebezpečných úsekoch uchopte riadítka tak pevne, aby boli nárazy presmerované na ruky. Aj keď sa mäkké gripy (rukoväte) môžu zdať pohodlnejšie, kladú v konečnom efekte zvýšenú námahu na ruky. Používajte radšej gripy (rukoväte) z hrubšieho a pevnejšieho materiálu.

Dĺžka rámovej trubky a predstavca

Ovplyvňuje ovládanie riadítok, ideálna pozícia je uvoľnená chrbtica a ruky ľahko ohnuté. Pokiaľ Vám pripadá posed príliš natiahnutý a naopak, navštívte servis a skúste výmenu predstavca za kratší/dlhší. Uľaví sa Vám.

Šírka a tvar riadítok

Obyčajne sú ideálne miery 64 – 80 cm. Širšie riadítka umožňujú lepší záber pri šliapaní zo sedla aj kontrolu v horšom teréne a vo vysokých rýchlostiach, užšie zaisťujú aerodynamickejšiu polohu. Existujú rôzne uhly zahnutia dozadu či nahor aj hĺbka stredovej časti riadítok. Vyskúšajte si ten tvar, ktorý Vám umožní prirodzené uchopenie riadítok so zápästím v prirodzenej polohe.

Výška a sklon predstavca

Predstavec môže byť namontovaný v pozitívnej (nahor) či negatívnej (dolu) pozícií a tým umožní buď športovejši (viac sklonený) či pohodlnejší (viac vzpriamenejší) posed. Dĺžka predstavca významne ovplyvňuje celkový komfort posedu a ovládanie bicykla. S kratším predstavcom bude mať jazdec viac hmotnosti na sedle, naopak s dlhším na riadítkach.

Chodidlá

Nart chodidla by mal byť na osi pedála. Špeciálna obuv uľahčuje a zefektívňuje šliapanie, pre nášlapné pedále vždy používajte špeciálnu, k tomu určenú obuv. Nikdy nejazdite na nášlapných pedáloch určených pre špeciálnu obuv so zarážkami v bežnej obuvi. Hrozí skĺznutie chodidla z pedálu, pád a zranenie.

Trup

Udržujte trup voľne, v prirodzenej polohe. Naklonenie do vpredu približne na 45 stupňov je zvlášť účinné, pretože umožní silným stehenným svalom lepšie pracovať. Tým sa zmierňuje tlak na bedrá a prenáša sa na ruky.

Pozícia v sedle a jeho poloha

Nezostávajúce stále v rovnej pozícií. Posuňte sa dozadu za sedlo, zvýšite tým silu a udržte dobre zadne koleso pri zemi v strmých zjazdoch. Pri ťažkých výjazdoch sa oprite o riadítka a sadnite si na špičku sedla, aby ste udržali kontakt zadného kolesa s terénom. Využite možnosti meniť polohu sedla. Znížte ho o niekoľko centimetrov v ťažkých terénoch a vyhnete sa silným nárazom na panvovú oblasť. Pri rýchlych zjazdoch znížte sedlo a ešte viac sa posuňte dozadu. Veľká časť cyklistov jazdiacich v teréne, dáva prednosť horizontálnej polohe sedla. Niektorí však sedlo ľahko skláňajú dolu, aby zamedzili otrasom. Iní nakláňajú sedlo trochu nahor v snahe uľahčiť tlaku na ruky. Pomyselná kolmica z kolena k zemi by mala pretínať prednú časť pedálu. Regulujte preto pozíciu sedla dopredu a dozadu tak, až dosiahnete požadovaného výsledku.

Dôležité pri detských bicykloch

- Dôležité je, aby rodičia alebo opatrovníci pred každou jazdou skontrolovali deťom bicykel - pri prvých jazdách urobiť riadnu inštrukciú o jazde na bicykli, zvlášť o bezpečnom používaní brzd; nebrzdiť prudko, aby sa kolesá nedostali do šmyku, zvlášť na mokrom povrchu.
- Niektoré detské bicykle sú vybavené protišlapnou brzdou (torpédo) umiestnenou v náboji zadného kolesa. Táto brzda nie je na rozdiel od vyššie uvedených typov brzd ovládaná rukou pomocou brzdovej páky, ale pôsobením nôh na pedále proti smeru šliapania.
- Pokiaľ je bicykel vybavený stabilizačnými kolieskami, je potrebné ísť do zákrut zvlášť opatrne, aby nedošlo k preklopeniu.
- Cyklista mladší ako 18 rokov je povinný počas jazdy používať ochrannú prilbu schváleného typu podľa zvláštneho právneho predpisu a mať ju nasadenú a riadne pripnutú na hlave. Prilby musia mať tzv. schvaľovacie značky a schvaľovaciu doložku, ktorú musíte nájsť na každom kuse.

Veľmi dôležité, hlavne pri deťoch, však je, aby cyklistovi prilba dobre sadla a súčasne sa mu aj páčila. Z tohto dôvodu je najlepšie vyberať a kupovať prilbu s dieťaťom, ktoré tak k nej získa vzťah. Dieťa musí vedieť s prilbou taktiež správne zaobchádzať. Pokiaľ prilba neprejde silným nárazom, to znamená pokiaľ s ňou cyklista nespadne, môže slúžiť aj niekoľko rokov. Pokiaľ však „havaruje“, penová výplň tlmiaca a rozkladajúci náraz sa rozpadne a musí sa kúpiť prilba nová, aby bola zaručená stopercentná funkčnosť a ochrana hlavy dieťaťa.

Prilba výrazne znižuje percento poranenia hlavy pri nehode. Podľa štatistik je riziko úmrtia pre cyklistu s prilbou takmer dvadsaťkrát nižšie, omnoho menej hrozí aj ďalšie zranenie hlavy: fraktúr je len pätina, poškodenie mozgu polovica a rovnako tak mäkkých častí hlavy. Poranenie hlavy má navyše závažné dôsledky – môže zanechať trvalé následky (epilepsiu, poškodenie mozgu, trvalé bolesti hlavy, poruchy rovnováhy, problémy so sústredením, agresivitu). O význame tejto bezpečnostnej pomôcky hovorí ešte jedno číslo: tri štvrtiny všetkých úmrtí cyklistov spôsobí zranenie hlavy! Smrť dospelého človeka môže nastať pri rýchlosti 11 km/h, smrť dieťaťa nastane pri súhre nešťastných náhod aj pri nižšej rýchlosti.

2. Údržba bicykla

2.1 Montáž a demontáž kolies

Je veľmi dôležité, aby ste správne pochopili princíp rýchlopínacieho mechanizmu („rýchlopínáku“). Zle pripevnené kolesá môžu viesť k vážnym zraneniam. Rýchlopínák umožňuje veľmi ľahkú a rýchlu montáž a demontáž kolies bez akýchkoľvek nástrojov. Páku rýchlopínáku je vhodné utiahnuť smerom nahor. Zatiahnutie smerom dopredu môže spôsobiť náhodné otvorenie napr. vetvou stromu apod. Správne utiahnutie rýchlopínacieho mechanizmu je také, pri ktorom cítite odpor tiahla približne v 1/3 dráhy páky. Vhodnou kontrolou správneho dotiahnutia je zdvihnúť celý bicykel do výšky asi 10 cm a pustiť ho na zem. Neprirodzený zvuk Vás upozorní na vôľu v kolesách. Kontrolu dotiahnutia rýchlopínákov prevádzajte pravidelne, dotiahnuté rýchlopínáky si časom môžu „sadniť“ a spojenie kolies s rámom a vidlicou tak nemusí byť tak dôkladné a bezpečné. U pevných rýchlopínacích osí kontrolujte dotiahnutie ich mechanizmov v rámu či vidlici. Pred vlastnou demontážou kolies je potrebné uvoľniť lanká obidvoch brzd (pokiaľ má koleso ráfkové brzdy). Stlačte obe brzdové čelusti smerom k ráfiku a vyháknite bowden z usadenia v čelusti. To Vám umožní rozťahnúť brzdové čeluste od seba a zväčšiť tak priestor pre vybratie kolesa.

Pri kotúčových brzdách nie je potrebné uvoľňovať nič, len pri vybratí kolesa nestláčajte páku brzdy, aby sa brzdové doštičky nestlačili k sebe, koleso by ste potom medzi ne dostali len s problémom. Potom budete musieť navštíviť servis. Pre prevoz s vybraným predným či zadným kolesom použite pri hydraulických kotúčových brzdách plastovú doštičku (býva súčasťou balenia), ktorú nasuňte do brzdy namiesto kotúča. Tým zabránite nechcenému vysunutiu doštičiek v prípade stlačenia páky.

Demontáž a montáž predného kolesa

Otvorte páku rýchlopínacieho mechanizmu a povoľte maticu na druhej strane (2-3 otáčky), tým sa predné koleso uvoľní z vidlice. Potom stačí len nadvihnúť predné koleso, niekedy je potrebné do kolesa ľahko klepnúť. Pri montáži dbajte, aby bola páka rýchlopínacej skrutky dostatočne dotiahnutá smerom k vidlici. Vráťte späť bowden brzdy. Skontrolujte roztočením kolesa, či brzdové špalíky neškrtajú o plášť, prípadne či doštičky neškrtajú o kotúč, v tom prípade koleso nasadte znova a starostlivo vo vidlici usadte. Pri pevnej oske vidlice vždy dodržujte správny postup jeho odistenia, povolenia a vyťahnutia z vidlice a náboja. Pri spätnej montáži sa po dotiahnutí vždy presvedčte, že koleso pevne drží vo vidlici.

Demontáž a montáž zadného kolesa

Najskôr preradte vzadu na viackoliesku na najmenšie koliesko. Otvorte páku rýchlopínacieho šroubu. Nadvihnite bicykel zo zadnej vidlice na ľavej strane, pravou

rukou napnite menič za jeho spodnú časť dozadu. Týmto sa zadné koleso uvoľní z vidlice. Pri montáži dbajte na to, aby bola reťaz pri vkladaní kolesa opäť na najmenšom koliesku. Presvedčte sa, či je oska kolesa správne umiestnená čo najviac v zárezoch vidlice. Vráťte späť bowden brzdy. Skontrolujte roztočením kolesa, či brzdové špalíky neškrtnú o plášť, prípadne či doštičky neškrtnú o kotúč, v tom prípade koleso nasadte znova a starostlivo v ráme usadte. Vyskúšajte správnu funkciu prehadzovačky. Pri pevnej oske zadného náboja vždy dodržujte správny postup jeho odistenia, povolenia a vytiahnutia z rámu a náboja. Pri spätnej montáži sa po dotiahnutí vždy presvedčte, že koleso pevne drží v ráme. Pre prevoz s vybraným predným či zadným kolesom použite pri hydraulických kotúčových brzdách plastovú doštičku (býva súčasťou balenia), ktorú nasuniete do brzdy miesto kotúča. Tým zabránite nechcenému vysunutiu doštičiek v prípade stlačenia páky.

2.2 Brzdy

UPOZORNENIE: Pred každou jazdou vždy skontrolujte správnu funkciu celého brzdového systému. Pokiaľ je akákoľvek časť poškodená, na bicykli nejazdite.

Prehľad brzdového systému

Brzdový systém pozostáva z brzdovej páky, brzdovej čeľusti (strmeňa a kotúča), lanka a bowdena (hydraulickéj hadičky). Bicykle LEVIT sú vybavené niekoľkými typmi brzd. Sú to brzdy „V“ a kotúčové (diskové) brzdy. Pre Vás je dôležité vedieť, akým typom brzdy je vybavený Váš bicykel a aké má požiadavky na údržbu a nastavenie.

Brzdová páka – ráfkové brzdy

Brzdová páka by mala byť vždy pevne pripevnená k riadítkam. Pri stlačení by sa nikdy nemala brzdová páka dotknúť riadítok. Pokiaľ sa tomu tak stane, je potrebné dotiahnuť lanko brzdy, prípadne vymeniť brzdové špalíky. Uhol brzdovej páky vzhľadom k zemi je možné nastaviť povolením objímky brzdy, nastavením a jej opätovným dotiahnutím. Ďalej je možné brzdovú páku nastaviť na veľkosť Vašej ruky (respektíve na dĺžku prstov). Slúži k tomu väčšinou skrutka či imbus naproti brzdovej páke, ktorým je možné nastaviť vzdialenosť páky od riadítok.

Brzdová čeľusť

Brzdová čeľusť sa skladá z dvoch ramien. Pravidelne kontrolujte, či je brzdová čeľusť správne vycentrovaná. Pokiaľ nie, skúsený technik by mal urobiť nasledujúce: (1.) Skontrolovať, či koleso sedí v správnej pozícii vo vidlici. Alebo (2.) nastaviť brzdu pomocou postranných nastavovacích skrutiek.. Každý cyklista by mal byť schopný previesť aspoň základné nastavenie brzd. Väčšie opravy, ako napríklad dotiahnutie a výmeny laniek alebo výmenu brzdových špalíkov, zverte odbornému mechanikovi.

Prečo by ste mali byť schopný samostatne zvládnuť základné nastavenie brzd?

Tu sú dôvody:

- 1) Lanká brzd sa časom natiahnu a tým sa zväčší vzdialenosť brzdových špalíkov od ráfiku. Potom je potrebné dotiahnutím lanka brzdy nastaviť.
- 2) Brzdové špalíky sa časom opotrebojú alebo stvrdnú a je potrebná ich výmena.

Vzdialenosť medzi ráfikom a brzdovými špalíkmi je možné nastaviť dvomi rôznymi spôsobmi. Nastavením matice na brzdovej páke (resp. jej povolením), tým sa zväčší dĺžka lanka. Dôjde k dotiahnutiu brzdy a brzdové špalíky sa priblížia k ráfiku. V niektorých prípadoch však tento postup nie je dostatočný a je potrebné dotiahnuť lanko na samotnej brzde. Správna funkcia brzd taktiež závisí na stave samotných kolies. Pokiaľ majú kolesá vôľu alebo sú pokrivené a poskakujú pri roztočení do strán, hore a dolu, bude ich potrebné nastaviť, prípadne vycentrovať. Centrovanie kolies nie je jednoduché, je potrebné sa obrátiť na odborného mechanika. Časom taktiež dôjde k opotrebeniu ráfikov a je potrebná ich výmena. Kedy ráfiky vymeniť Vám poradí Váš mechanik. Pri príliš opotrebovaných (prebrzdených) ráfikoch hrozí odhrnutie bočnice, defekt, následný pád a vážne zranenie.

Hlučnosť brzd môže byť spôsobená nevhodným nastavením brzdových špalíkov. Tie by sa mali dotýkať najskôr na tej strane, ktorá je vpredu v zmysle otáčania ráfika. Zadná strana špalíka by nemala byť od ráfika vzdialená viac ako 2 mm.

Lanká a bowdeny

Pravidelne kontrolujte lanká a bowdeny. Všimnite si, či nie sú lanka rozstrapatené, bowdeny ohnuté alebo prasknuté.

UPOZORNENIE: manipulácia s nastavením výšky riadítok, či ich výmena za iné, môže mať vplyv na nastavenie brzd! Všetko pred jazdou skontrolujte.

Diskové/kotúčové brzdy

Niektoré modely sú vybavené diskovými brzdami, tie sa delia do dvoch základných skupín – mechanické a kvapalinové (hydraulické).

PRI MECHANICKÝCH BRZDÁCH KONTROLUJTE NASLEDUJÚCE:

1. Mechanické brzdy potrebujú určitý čas na zabehnutie ako sa dostanú do stavu svojho maximálneho výkonu. Vid' inštrukcie uvedené nižšie.
2. Kontrolujte lanká a bowdeny, či nie sú zohýbané a prelámané. Brzdové páky by sa pri úplnom stlačení nemali dotýkať riadítok.
3. Pohyblivá doštička pri kotúči by ho mala ohnúť až na druhú nastaviteľnú doštičku, nikdy sa na jej strane nesmie kotúč dotknúť tela brzdy. Kontrolujte dostatočné vysunutie nastaviteľnej doštičky, prípadne toto zverte servisu.

PRI KVAPALINOVÝCH BRZDÁCH KONTROLUJTE NASLEDUJÚCE:

4. Chod brzdovej páky. Pokiaľ je príliš „mäkká“, dostal sa niekde do systému vzduch a je

potrebné odborné odvzdušnenie, zverte túto operáciu do rúk skúseného mechanika.

5. Prehliadnite brzdové hadičky, či nie sú v niektorých miestach príliš ohnuté, či nemajú praskliny a nedochádza k úniku brzdovej kvapaliny. Zlá funkcia brzd môže byť spôsobená opotrebovanými a poškodenými hadičkami. Všetky opravy a údržbu kvapalinových brzd vyžadujú špeciálne nástroje a kvalifikovaného mechanika. Neodborné zásahy do kvapalinového brzdového systému môžu byť veľmi nebezpečné.

VŠETKY DISKOVÉ/KOTÚČOVÉ BRZDY VYŽADUJÚ KONTROLU NASLEDUJÚCICH ČASTÍ:

6. Všetky brzdové systémy je potrebné najskôr „zabehnúť“, až potom sú schopné podávať maximálny výkon. Po zakúpení bicykla (nové brzdy alebo po výmene brzdových doštičiek) sa na bicykli prejdite na bezpečnom mieste na rovine a bez dopravy. Skúste 20 – 30 krát zabrzdiť. Postupne zvyšujte tlak na brzdy.
7. Brzdové kotúče udržiavajte čisté. Dbajte, aby neprišli do styku s masťou. Pokiaľ sa tak stane, je potrebné kotúč a brzdové doštičky vyčistiť špeciálnym prípravkom (s obsahom alkoholu alebo špeciálnym prípravkom na čistenie brzd), prípadne doštičky vymeniť za nové.
8. Kontrolujte stav povrchu diskov. Nežiaduce sú hlboké ryhy, drážky, vrypy. Poškodené kotúče vymeňte. Kotúč musí byť vždy pevne priskrutkovaný a dotiahnutý k náboju. Pokiaľ sa na náboji pohybuje, skontrolujte dotiahnutie skrutiek alebo centrálnej matice, prípadne to zverte odborníkovi.
9. Kontrolujte stav brzdových doštičiek. Tie by mali vplyvom tepla „zosklovať“, potom je účinok brzdzenia najväčší. Dbajte na čistotu doštičiek a kotúčov. Presvedčte sa o ich rovnomernom opotrebení. Poškodené doštičky vymeňte.
10. Kotúče by sa mali pohybovať uprostred brzdových doštičiek. Pokiaľ dochádza ku škrtaniu, je potrebné povoliť ukotvenie brzdy na vidlici, stlačiť brzdovú páku a znovu ukotvenie dotiahnuť. Pokiaľ kotúč striedavo hádže do strán, je potrebné vyrovnať ho špeciálnym nástrojom alebo gumeným kladivom, prípadne to zverte servisu.
11. Pri kotúčových brzdách je veľmi dôležité skontrolovať správne napätie špicov v kolesách, sú totiž náročnejšie na výplet ako štandardné ráfkové brzdy. V prípade, že máte akýkoľvek z predchádzajúcich problémov, na bicykli nejazdite a nechajte ho skontrolovať, nastaviť a opraviť u kvalifikovaného odborníka. Nespoľahlivosť brzd môže viesť k pádu a zraneniu.

Kotúčové brzdy vytvárajú brzdením značné množstvo tepla, ktoré je počas nejakej doby akumulované v brzdových kotúčoch. Preto sa ich po brzdení nikdy nedotýkajte, hrozí riziko popálenia. Príliš prudké a dlhé brzdenie môže spôsobiť vysoké zahriatie brzdového kotúča a tým môže dôjsť ku zníženiu účinnosti brzd, prípadne aj k poškodeniu brzdového kotúča. Naučte sa správne používať brzdy na Vašom bicykli. Príliš prudké brzdenie prednou brzdou môže spôsobiť pád a zranenie. Pokiaľ nie sú brzdy správne nastavené, alebo nie sú správne používané, môže dôjsť k vážnym zraneniam.

2.3 Radenie

Prehľad radiaceho systému

Radiací systém sa skladá z komponentov, ktoré dovoľujú radiť jednotlivé prevodové stupne. Systém sa skladá z prehadzovačky (zadného meniča), prešmykača (predného meniča), radiacích páčiek, popr. otočných rukovätí, lankových ťahov (lanko + bowden) a reťaze. Súčasťou prehadzovačky a prešmykača sú pružiny. Pružina vo vnútri tlačí smerom k najmenšiemu koliesku, zatiaľ čo lanko ťahá radenie smerom k najväčšiemu koliesku.

Pokiaľ zatlačíte radiacu páčku na pravej strane riadítok (alebo otočíte rukoväť smerom k telu), dôjde k prehodeniu reťaze z menšieho na väčšie koliesko. Pokiaľ stlačíte menšiu páčku na pravej strane (otočíte rukoväťou od seba), dôjde k prehodeniu reťaze z väčšieho na menšie koliesko. Niektoré prehadzovačky Shimano ponúkajú taktiež štandard, ktorý pracuje na úplne opačnom princípe. Pružina tlačí prehadzovačku na najväčšie koliesko a tak radenie pôsobí proti, smerom na najmenšie koliesko.

Radte len pokiaľ sú pedále v pohybe vpred. Nikdy sa nepokúšajte zaradiť bez šliapania alebo dokonca pri pohybe vzad. Nepokúšajte sa nikdy zaradiť silou. Nikdy neodkladajte bicykel na pravú stranu, pretože by mohlo dôjsť k poškodeniu prehadzovačky alebo ohnutiu pätky rámu, na ktorú je naskrutkovaná.

UPOZORNENIE: základné nastavenie radiaceho systému budete pravdepodobne schopný previesť samostatne, zásadné opravy a údržbu ako je výmena reťaze alebo výmena laniek prenechajte kvalifikovanému odborníkovi. Odborný popis jednotlivých opráv a údržby radiaceho systému presahujú rámec tohto manuálu.

Potreba nastavovania radenia

Lanka ovládajúce prehadzovačku a prešmykač sa časom vyťahujú a je potrebné celý systém znovu nastaviť. Nastaviť je potrebné pokiaľ je prehadzovanie pomalé, obťažné alebo hlučné, alebo napríklad dochádza k padaniu reťaze alebo jeho škrtenie o vodiťko prešmykača. Je veľmi obťažné nastaviť prešmykač pokiaľ nie je najskôr správne nastavená prehadzovačka.

Na nastavenie prehadzovačky a prešmykača slúži väčšinou matica radiacích páčok (nachádzajúca sa v mieste, kde ústi bowden do páčok). Pri zadnom radení je väčšinou možné použiť maticu priamo na meniči. Nastavenie väčšieho rozsahu vyžaduje dotiahnutie, alebo naopak povolenie samotného lanka. Podrobne je nastavenie systému popísané ďalej.

Radiace páčky Shimano

Páčky na pravej strane slúžia na ovládanie prehadzovačky. Stlačením väčšej páčky palcom preradíte z menšieho na väčší pastorok. Stlačením menšej páčky preradíte ukazovák

z väčšieho pastorka na menší. Niektoré páčky Shimano umožňujú odradenie na menší pastorok pohybom menšej páčky v oboch smeroch. Pri prehadzovačke s opačne nastaveným ťahom pružiny funguje systém obrátene - menšia páčka dovolí preradiť na väčší pastorok. Páčky na ľavej strane slúžia na ovládanie prešmykača. Stlačením väčšej páčky prehodíte z menšieho kolieska na väčšie, stlačením menšej páčky naopak.

Otočné rukoväte Sram Grip shift, Shimano revo-shift apod.

Otočné rukoväte pracujú na odlišnom princípe ako radiace páčky. Pravá rukoväť ovláda prehadzovačku. Otočením rukoväti smerom k sebe prehodíte z menšieho pastorka na väčšie, otočením smerom od seba prehodíte z väčšieho pastorka na menšie. Obdobné je to u prešmykača a rukoväte na ľavej strane. Otočením smerom k sebe prehodíte z menšieho na väčšie koliesko a smerom od seba naopak. Opäť tu platí, že kombinácia s prehadzovačkou vybavenou pružinou pre ťah nahor funguje všetko obrátene. Teda otočením rukoväte k sebe radíte na menší pastorok.

Prehadzovačka (zadný menič)

Preradte vzadu na najmenšie koliesko. Postavte sa za bicykel a presvedčte sa, či je malé koliesko a ramienko prehadzovačky s obomi jeho ozubenými vodičiami kladkami reťaze na jednej zvislej línii. Pokiaľ tomu tak nie je, pätká nesúca prehadzovačku môže byť ohnutá alebo môže byť ohnutý vlastný rám.

Mierne voľné lanko prehadzovačky je možné dotiahnuť pomocou nastavovacích skrutiek na radiacej páčke alebo na prehadzovačke. Pokiaľ je dotiahnutie nedostačujúce, je potrebné dotiahnuť lanko samotné. Preradte na najmenší pastorok, povoľte maticu kotviacu lanko na prehadzovačke. Dotiahnite nastavovacie skrutky predpätia lanka na prehadzovačke aj na radiacích páčkach, natiahnite lanko prehadzovačky kliešťami a dotiahnite kotvicu maticu. Veľmi natiahnuté lanko môže mať ale za následok neochotu preradiť na menšie pastorky a naopak, takže je potrebné všetko doladiť buď zmenou predpätia lanka v kotviacej matici, prípadne nastavovacími skrutkami na prehadzovačke alebo radiacích páčkach.

Dve nastavovacie skrutky na tele samotnej prehadzovačky slúžia na vymedzenie jej maximálneho vychýlenia na najväčšom a na najmenšom pastorku. Týmto sa zamedzí, aby reťaz nepadala pod najmenšie, alebo naopak za najväčšie kolieska smerom ku špicom kolesa.

Prešmykač

Vonkajšie ramienko vodička reťaze pri prešmykači by malo byť takmer paralelné s najväčším prevodníkom. Spodná hrana vonkajšieho ramienka vodička reťaze prešmykača by mala byť vo vzdialenosti 1 – 3 mm od zubov najväčšieho prevodníka. Preradte na najmenší prevodník a na najväčší pastorok vzadu. Pomocou nastavovacej skrutky nastavte maximálne možné vychýlenie prešmykača smerom k rámu. Reťaz by mala byť vo vzdialenosti približne 1 až 1,5 mm od vnútorného ramienka vodička reťaze prešmykača.

Teraz preradte na najväčší prevod a na najmenší pastorok vzađu. Vymedzte maximálnu polohu prešmykača na najväčšom prevodníku a to pomocou druhej nastavovacej skrutki. Podľa rôznych typov prešmykačov sa príslušnosť nastavovacích skrutiiek líši a nie vždy náleží skrutka na vnútornej strane spodnej polohy prešmykača a naopak, to pred nastavením vyskúšajte.

Lanka a bowdeny radiaceho systému

Lanka a bowdeny radiaceho systému pravidelne kontrolujte. Neprírodné ohyby, praskliny a rozstrapatenie znižujú optimálnu funkciu celého systému. Pokiaľ nájdete podobný problém, na bicykli nejazdite a opravu alebo výmenu poškodených laniek vrátane následného nastavenia zverte odborníkovi. Časom môže dôjsť k zaneseniu bowdenov nečistotami a zhorší sa funkcia radenia, premazanie či výmena bowdenov a laniek potom dokáže celý systém opäť oživiť. Pri umývaní bicykla sa vyhnite aplikácií vody na miesta vstupov laniek do bowdenov.

Reťaz

Reťaz prenáša silu z pedálov na zadné koleso a patrí medzi najviac namáhané komponenty na bicykli. Je veľmi dôležité udržiavať reťaz čistú a premazanú. Pred každým mazaním je potrebné reťaz starostlivo vyčistiť. Piesok a drobné nečistoty, ktoré sa nalepia na reťaz počas jazdy, znižujú jeho životnosť. Správna a pravidelná údržba významne predlžuje životnosť pastorkov, prevodníkov, meniča a prešmykača. Namáhaním sa reťaz časom tzv. „natiahne“ a je potrebné ju vymeniť. Pokiaľ nevymeníte reťaz včas, môže dôjsť k poškodeniu prevodníka a pastorkov (deformácie jednotlivých zubov). Pravidelné premeriavanie reťaze u Vášho mechanika je nutné!

2.4 Hlavové zloženie, riadítka, predstavec, sedlo a sedlovka

Hlavové zloženie

Na bicykloch LEVIT sú použité predstavce stĺpkové a bez stĺpkové (A-head), pre hlavové zloženie so závitom a bez závitú. Predtým ako sa pokúsite hlavové zloženie nastaviť, je dôležité vedieť aký typ predstavca a hlavového zloženia máte na svojom bicykli.

HLAVOVÉ ZLOŽENIE SO ZÁVITOM

Skladá sa s pevných misiek, venčekových ložísk, nastaviteľnej misky, poistnej podložky, kónusu a poistnej matice. Hlavové zloženie by malo byť aspoň raz ročne rozobrané, premazané a opäť nastavené. Počas jazdy môže vplyvom nárazov dôjsť k povoleniu hlavového zloženia. Správne dotiahnutie skontrolujete najlepšie nasledujúcim spôsobom: stlačte pevne prednú brzdu, zovrite hlavovú trubku s hlavovým zložením v dlani a zahýbajte bicyklom vpred a vzad. Pokiaľ ucítite vôľu, alebo počujete cvakanie a šramot v hlavovom zložení, je potrebné ho nastaviť.

Základné nastavenie urobíte nasledujúcim spôsobom: Povoľte poistnú maticu montážnym kľúčom, potom dotiahnite citlivo nastaviteľnú miskú (riadítka by sa mali voľne otáčať). Dotiahnite poistnú maticu, prípadne ešte v opačnom smere dotiahnite nastaviteľnú miskú "kontra" proti poistnej matici.

HLAVOVÉ ZLOŽENIE BEZ ZÁVITU (TZV. „A-HEAD SET“)

Je veľmi podobné závitovému zloženiu. A však na rozdiel od závitového, kde dochádza k dotiahnutiu celého hlavového zloženia pomocou matice so závitom, drží hlavové zloženie bez závitú predstavec samotný. Nastavenie hlavového zloženia bez závitú môže byť jednoduchšie.

Pokiaľ chcete hlavové zloženie bez závitú dotiahnuť, povoľte obidve (môže byť aj jedna alebo tri) skrutky na predstavci. Dotiahnite citlivo skrutku s tzv. „hviezdičkou“ (ježkom) v predstavci, ktorý sa nachádza v hornej časti predstavca, na konci stĺpika vidlice. Nakoniec narovnajzte predstavec súmerne s predným kolesom a dotiahnite opäť obidve (jeden alebo tri) zverné skrutky na predstavci. Nastavenie predstavca nie je jednoduché. Pokiaľ budete mať akékoľvek problémy, zverte bicykel odbornému servisu. Pretiahnutie skrutiek môže viesť u ľahkých predstavcov k deštrukcií, pádu a zraneniu, preto vždy postupujte citlivo a dodržujte prípadne vyznačené ťahovacie momenty.

Riadítka a predstavec

Nastavenie a kontrola predstavca a riadítok sú popísané v kapitole 1.

2.5 Kolesá, plášte, pedále, náboje a stredové zloženie

Kolesá a plášte

Vid' kapitola 2.1. Kontrolujte tlak v pneumatikách stlačením medzi palcom a ukazovák, plášť by mal byť dostatočne pevný. Rešpektuje maximálny možný tlak, ktorý je uvedený na boku pláštá. Je bežné, že vzduch s duší časom „utečie“ a preto je potrebné tlak pravidelne kontrolovať.

Vysokotlakové kompresory (napr. na benzínových pumpách) môžu veľmi ľahko pretlakovať a tak poškodiť plášte a duše.

Pri zakúpení novej duše venujte pozornosť typu ventilu. Možnosť použitia určitého typu ventilu závisí na type ráfika, presnejšie na veľkosti otvoru v ráfiku.

Kontrola kolies

Pred každou jazdou skontrolujte ráfiky - rôzne prehnutia, praskliny a ryhy sú nežiadúce. Ďalej kontrolujte správne vycentrovanie kolies.

Defekty

K defektu môže dôjsť kedykoľvek. Je vhodné neustále so sebou nosiť materiál na opravu defektu. Pri oprave defektu postupujte nasledovne: Pri demontáži kolesa a jeho vypustení vyzujte jednu stranu pláštá z ráfiku. To je možné urobiť len s pomocou rúk, bez nástrojov. Pokiaľ je potrebné použiť nástroje, je vhodné použiť špeciálne montážne páky. Nikdy nepoužívajte skrutkovač alebo iné ostré nástroje, mohlo by dôjsť k poškodeniu duše. Vždy začínajte oproti ventilu. Potom vyzujte celý plášť, dávajte pozor na dušu a hlavne na ventil. Malé defekty je možné opraviť na mieste podľa návodu zo sady na opravu defektov. Väčšie defekty je potrebné riešiť výmenou celej duši (veľa cyklistov so sebou nosí náhradnú dušu).

Pred spätnou montážou duše a pláštá skontrolujte vnútornú časť pláštá. Budte veľmi opatrný, predmet zapichnutý do pláštá môže byť veľmi ostrý a mohol by Vás poraniť. Po kontrole namontujte plášť späť na ráfik len jednou stranou. Potom vložte dovnútra dušu, prestrčte ventil otvorom v ráfiku, ventil narovnajete. Montáž druhej časti pláštá začnete od ventilu a postupujte od ventilu po oboch stranách súčasne. Dbajte na to, aby bol ventil zasunutý pokiaľ možno čo najviac dovnútra, tým predídete možnému prískriknutiu duše, medzi pätkou pláštá a ráfikom v okolí ventilu. Mierne nahustite dušu a narovnajete plášť. Teraz nahustite dušu na odporúčaný tlak.

Pedále

Pravý a ľavý pedál majú odlišný smer závit, z tohto dôvodu je potrebné namontovať správny pedál do správnej kľuky. Pedále bývajú spravidla označené písmenom L a R. Pedál s označením L je pedál ľavý a patrí do ľavej kľuky (bez prevodníka), s označením R je pravý.

Ľavý pedál sa dotahuje proti smeru chodu hodinových ručičiek, naopak pravý sa dotahuje po smere otáčania hodinových ručičiek.

Bicykle vybavené nášľapnými pedálmi vyžadujú dodatočnú údržbu. Pedále by mali byť udržiavané v čistote a pravidelne premazávané ich upínacie mechanizmy. Kvalitná starostlivosť sa prejaví v lepšej funkcii a dlhšej životnosti. Pri nášľapných pedáloch je možné nastaviť ich predpätie (sila, ktorá je potrebná na zacvaknutie alebo vycvaknutie z pedála). Predpätie pedála je možné nastaviť pomocou malej imbusovej skrutky (u obojstranných pedálov sú na každej strane). Niektoré nášľapné pedále sú vybavené indexom zobrazujúcim predpätie upínacieho mechanizmu.

Náboje

Pohybom kolies do strán skontrolujte, či nie sú náboje uvoľnené. Pokiaľ sa náboj vzhľadom k oske pohybuje, je potrebné dotiahnutie a nastavenie. Na údržbu a nastavenie je potrebné použiť špeciálne náradie. Z tohoto dôvodu sa obráťte na profesionálneho mechanika. V súčasnosti s kontrolou nábojov a ich nožnej vôle zároveň prekontrolujte dotiahnutie rýchloupínákov, niekedy sa môže pohybovať celý náboj vo vidlici či v ráme a nemusí ísť o vôľu v ložiskách. Pokiaľ majú náboje vôľu, nechajte ju odstrániť včas, inak môže dôjsť k nevratnému poškodeniu nábojov.

Stredové zloženie

Bicykle LEVIT sú vybavené zapuzdreným stredovým zložením. Pokiaľ sa stredové zloženie neotáča plynule alebo má vôľu, prípadne počujete neprirodzené zvuky, je potrebná výmena.

2.6 Odpružená vidlica a zadné odpruženie

Odpružená vidlica

Väčšina modelov bicyklov Apache je vybavená odpruženou vidlicou, ktorá slúži na pohlcovanie nerovností a umožňuje lepší kontakt bicykla s povrchom. Veľa cyklistov si po prvom zvezení s odpruženou vidlicou myslí, že je príliš mäkká. Pamätajte, že spôsob konštrukcie odpružených vidlíc dodáva jazde väčší komfort, pohlcuje nerovnosti terénu.

Tuhšiu vidlicu budete potrebovať len v prípade, pokiaľ vidlica často prepružuje na doraz. Zmena tuhosti pri niektorých typoch vidlíc je možná nahustením vzduchovej komory na vyšší tlak, prípadne vyžaduje výmenu niektorých vnútorných súčiastok (tvrdšia/mäkkšia pružina). Niektoré modely vidlíc majú možnosť nastavenia tuhosti vidlice zvýšením predpätia pružiny regulačným kolieskom na korunkke.

Regulácia spätného chodu slúži na obmedzenie nadmerného odsakovania predného kolesa od terénu a niektoré vidlice majú reguláciu citlivosti stlačenia v dvoch úrovniach, pre pomalé stlačenie pri brzdení či jazde v stojí a pre rýchle nárazy odspodu. Aj niektoré lacnejšie vidlice majú úplné blokovanie systému, buď páčkou na korunkke alebo diaľkovo z riadítok. Vždy starostlivo preštudujte návod na vašu vidlicu, aby ste naplno dokázali

využiť jej potenciál. Nikdy nejazdite v ťažšom teréne so zamknutou vidlicou, zbytočne poškodujete vnútorné súčasti a klzné puzdra vo vidlici.

Pre správny chod vidlice je potrebné neustále udržiavať nohy vidlice čisté a premazané (nepoužívajte mazivá obsahujúce teflón). Akékoľvek iné opravy a údržbu prenechajte skúsenému mechanikovi. Pri mazaní vnútorných nôh vidlice sprejom dajte pozor, aby ste nepostriekali ráfik (ráfkové brzdy) alebo kotúč diskových brzd. Pri umývaní bicykla sa vyhňte aplikácii vody na tesniace krúžky vidlice, aby voda neprenikla dovnútra.

Zadné odpruženie

Celoodpružené modely bicyklov LEVIT môžu využívať dva typy zadnej pružiacej jednotky (tlmiče): s vinutou pružinou a so vzduchovou komorou. Pri prvom type je väčšinou možné ľahko regulovať tuhosť pružiny pomocou matice na jednom konci pružiny. Tlmenie je väčšinou hydraulické. Pri druhom type so vzduchovou komorou je možné regulovať pruženie pomocou tlaku vzduchu v nej. Tento tlak je potrebné pravidelne kontrolovať. Tlmič obsahuje veľmi malé množstvo vzduchu pod vysokým tlakom. Na nastavenie optimálneho tlaku (podľa hmotnosti jazdca) sa používa špeciálna hustilka. Nastavenie je vhodné zveriť do rúk profesionálneho mechanika. Pri vlastnom nastavovaní tlmiča sa vždy riadte manuálom výrobcu pre daný typ.

Nastavenie predpätia zadnej pružiacej jednotky - tlmiča

Predpätie určuje tuhosť pruženia, inými slovami o koľko sa tlmič stlačí, pokiaľ jazdec sedí na bicykli. Tlmič absorbuje nie len nárazy, ale vďaka prvotnému stlačeniu taktiež udržiava koleso v kontakte s povrchom a tým dosahuje lepšiu trakciu. Optimálne prvotné stlačenie sa pohybuje na úrovni 15-30 % celkového zdvihu. Nastavenie sa prevádza, ako už bolo uvedené vyššie, pomocou matice pri type s pružinou, alebo pomocou zmeny tlaku pri vzduchovom tlmiči. Hodnotu zanorenia tlmiča zistíte pri kľudovom zaťažení bicykla opatrným nasadením do jazdnej pozície a kontrolou, aký veľký diel piestnice sa zasunul. Optimálne je 15-30% zasunutie z celkovej dĺžky piestnice.

Nastavenie tlmenia zadnej pružiacej jednotky - tlmiča

Druhou časťou nastavenia zadného odpruženia je nastavenie tlmenia (regulácia odskoku). Toto nastavenie určuje ako sa pomaly, alebo naopak rýchlo, tlmič vracia zo stlačenej do svojej plnej dĺžky. Pokiaľ bicykel pri jazde poskakuje, je tento návrat veľmi rýchly. Naopak pomalý návrat vyvoláva pocit chýbajúceho zadného odpruženia. Väčšina tlmičov je vybavená nastavovacím kolieskom, jeho otáčaním dochádza vo vnútri tlmiča k pribrzdneniu či naopak k zrýchleniu prietoku oleja a tým k pomalšiemu či rýchlejšiemu návratu (odskoku) tlmiča do východnej pozície. Pri správne vyladenej tvrdomi aj tlmenia prednej vidlice a tlmiča je pri zaťažení bicykla počas jazdy zo sedla cítiť pri zaťažení vodorovne umiestnených kľuk rovnomerný pohyb oboch jednotiek.

Nastavení rýchlosti kompresie

U niektorých tlmičov aj vidlíc je možné nastaviť rýchlosť kompresie, tzn. ako rýchlo dochádza ku stlačeniu do zdvihu. Rôzne druhy terénu alebo zmena počasia (teploty),

vyžadujú dodatočné doladenie celého pružiaceho systému celoodpruženého bicykla. Váš mechanik by mal taktiež venovať pozornosť správneému premazaniu čapov, prípadne ložísk kyvnej zadnej vidlice. Kontrolujte dotiahnutie čapov a prípadnú vôľu v čapoch zadnej stavby a tlmiča.

Pokiaľ majú čapy vôľu, alebo naopak idú ťažko či v nich pri šliapaní "lúpe, puká, prská", nechajte v servise všetko skontrolovať, prípadne vymeniť, aby nedošlo k poškodeniu tlmiča.

2.7 Čistenie, mazanie a skladovanie

Čistenie

Pre zachovanie dokonalej funkcie je veľmi dôležité udržiavať bicykel čistý. Špina a prach poškodzujú hlavne pohyblivé časti bicykla, jedná sa predovšetkým o reťaz, prevodníky, pastorky, menič, prešmykač a ráfiky. Pokiaľ jazdíte v bahnitom teréne, je potrebné bicykel dôkladne očistiť po každej jazde.

Nevhodné pre čistenie bicykla sú vysokotlakové vodné čističe. Voda sa môže dostať do ložísk, vysoký tlak je schopný odstrániť mazacie oleje a vazelíny. Ručné čistenie bicykla je vždy najlepšie. Nikdy neatierajte bicykel bez predchádzajúceho navlhčenia vodou, inak dôjde k poškrabaniu laku a povrchu komponentov.

Niekoľko typov na čistenie bicykla

Najskôr jemne ostriekajte bicykel hadicou. Potom použite jemnú kefku a vlažnú vodu. Na čistenie reťaze použite špeciálny prípravok a postupujte podľa návodu. Veľmi praktické je použitie špeciálnej mechanickej čističky na reťaz. Po dostatočnom oschnutí reťaz opäť premažte. Bicykel môžete rýchlejšie umyť použitím niektorých špeciálnych prípravkov (napr. Dirtwash alebo CykloStar), ktoré nastriekate na špinavý alebo masťný povrch a potom opláchnete vodou. Čistenie je ideálna príležitosť pre prevedenie inšpekcie celého bicykla – skontrolujte brzdom a radiaci systém, ďalej potom pružiacu jednotku a presvedčte sa o správnom dotiahnutí všetkých matíc a skrutiek.

Náradie potrebné pre základnú údržbu bicykla

- stranový kľúč 8 mm, 9 mm, 10 mm a 15 mm (tenký typ)
- imbusový kľúč 2,5, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 12 mm
- torx kľúče (hviezdičky)
- skrutkovač plochý a krížový
- kombinované kliešte
- súprava lepenia, montážne páky
- pumpička, najlepšie s tlakomerom

UPOZORNENIE: náradie pre údržbu nie je súčasťou zakúpeného bicykla!

Rozšírenie vybavenia navyše:

- nitovač reťaze
- sťahovák na kľuky (s príslušným stranovým kľúčom)
- centrovací kľúč
- sťahovák alebo špeciálne kľúče na kazety
- uzatvorený maticový kľúč 14(15) mm
- vidlica na centrovanie
- mierky na zistenie opotrebenia reťaze a pastorkov
- nástroj na rovnanie kotúčov brzd
- momentový kľúč

Mnohé servisné práce a opravy vyžadujú odborné znalosti a náradie. Nikdy nezačínajte s akoukoľvek úpravou na bicykli, pokiaľ máte aj najmenšiu pochybnosť o Vašich schopnostiach na dokončenie opravy. Nedôkladný servis môže zapríčiniť poškodenie bicykla alebo nehodu s následnými zraneniami či smrťou.

Mazanie

Venujte pozornosť všetkým pohyblivým súčastiam bicykla, hlavne reťazi. Mazacie prostriedky určené pre automobily a motocykle nie sú vhodné pre použitie na bicykle. Reťaz je najlepšie premazať večer, mazací prípravok tak bude mať dostatok času preniknúť do reťaze. Ráno je vhodné zotrieť prebytočný mazací prípravok, tým je možné do určitej miery zabrániť nadmernému lepeniu nečistôt.

Kontrolu namazania a čistenia odpružených vidlíc a tlmičov prevádzajte pravidelne a včas, vždy po cca 50 hod. prevádzky alebo v ťažkých podmienkach (voda, blato) ihneď pred ďalšou jazdou, zabránite tým trvalému poškodeniu vidlice. Pokiaľ na vidlici sú prachovky, nezabudnite ich čistiť aj z vnútornej strany!

Prehadzovačku a prešmykač veľmi nepremazávajú. Pri použití veľkého množstva mazacieho prostriedku dochádza k lepeniu špiny a prachu a to zhoršuje optimálnu funkciu.

Vyvarujte sa naniesenia mazacieho prostriedku na ráfiky, brzdové špalíky alebo na rotor kotúčovej brzdy, mohlo by to byť veľmi nebezpečné. Vhodné je občas premazať otočné čapy brzdových pák a čelustí. Nikdy neaplikujte mazivo na kotúčové brzdy!!!!

Premazanie laniiek a bowdenov, nábojov, hlavového zloženia, šliapacieho stredu a pedálov je vhodné prenechať skúsenému mechanikovi. Tieto komponenty je potrebné celé rozobrať, vyčistiť, premazať, znovu zostaviť a nastaviť.

Skladovanie

Nie je vhodné bicykel nechávať tam, kde môže podliehať vplyvu poveternostných podmienok. Chráňte ho pred dažďom, snehom a slnkom. Pri skladovaní na dlhšiu dobu bicykel zavesťe, zabránite tým poškodeniu plášťov.

Bicykel neukladajte na pravú stranu, mohlo by dôjsť k poškodeniu meniča a znečisteniu reťaze hrubými nečistotami.

2.8 Harmonogram údržby

Do jedného mesiaca od zakúpenia a jazde na bicykli LEVIT (po prejení cca 100 km) ho nechajte skontrolovať aby bola urobená záručná prehliadka u Vášho predajcu. Presvedčíte sa tak o správnej funkcii všetkých komponentov. Pokiaľ jazdíte často a hlavne v ťažkom a niekedy aj v blatistom teréne, postupujte podľa nasledujúceho harmonogramu údržby:

Po každej jazde

- Skontrolovať funkčnosť brzd, radenia a odpruženej vidlice.
- Skontrolovať ľahkosť otáčania kolies, riadťok a šliapacej reťaze.
- Skontrolovať rýchlopínacie mechanizmy.
- Skontrolovať tesnosť systému pri hydraulických brzdách.

Každý týždeň, alebo po 200 km

- Skontrolovať tlak v pneumatikách.
- Premazať reťaz.
- Skontrolovať vycentrovanie ráfikov kolies.
- Skontrolovať dotiahnutie všetkých skrutkových spojov.
- Skontrolovať dotiahnutie laniek ráfkových brzd a opotrebovanosť špalíkov.
- Skontrolovať opotrebovanosť doštičiek a vycentrovanie kotúča v prípade kotúčových brzd.

Každý mesiac

- Umyť, osušiť a nakonzervovať bicykel, urobiť dôkladnú celkovú inšpekciu.
- Skontrolovať natiiahnutie reťaze kalibrom (od 700 km), vyťahanú reťaz vymeniť.
- Vyčistiť reťaz a všetky pastorky, po oschnutí znovu namazať reťaz.
- Skontrolovať opotrebenie dezénu a poškodenie bokov pneumatík.
- Skontrolovať opotrebenie brzdových špalíkov (doštičiek).
- Skontrolovať únik oleja pri odpruženej vidlici.
- Skontrolovať tlak vzduchu odpruženej vzduchovej vidlice (zadného tmiča, prípadne dohustiť).
- Skontrolovať upnutie sedla, rýchlopínacích mechanizmov sedlovky a kolies.
- Vyčistiť a ošetriť vnútorné nohy odpruženej vidlice nad stieracími krúžkami silikónovým olejom v spreji.
- Vyčistiť a ošetriť piestnicu tmiča silikónovým olejom v spreji.

- Premazať čapy brzdových pák.
- Premazať čapy bŕzd.
- Premazať čapy prehadzovačky a prešmykača.
- Premazať ústie bowdenov.

Každé 3 mesiace

- Skontrolovať utiahnutie matíc a skrutiek.
- Vyčistiť sedlovú trubku, prípadne ľahko namazať aby nevrzgala. Pri karbónových sedlovkách vyčistiť, prípadne použiť špeciálnu "antivazelínu" proti vrzganiu a vnáraníu sa do rámu.

Každých 6 mesiacov

Skúsený mechanik by mal previesť celkový servis:

- Vycentrovať kolesá.
- Premazať a nastaviť brzdové bowdeny a lanká.
- Vymeniť opotrebované brzdové špalíky alebo doštičky.
- Premazať a nastaviť lanká a bowdeny meniča a prešmykača.
- Premazať náboje kolies.
- Premazať čapy brzdových čelustí.
- Premazať hlavové zloženie.
- Premazať a skontrolovať prípadnú vôľu šliapacieho stredú.
- Vymeniť reťaz, pokiaľ je to potrebné (pokiaľ vymeníte reťaz neskoro, bude pravdepodobne potrebné vymeniť aj prevodníky a pastorky).
- Skontrolovať a prípadne vymeniť brzdové doštičky na diskových brzdách. Premazať ložiská pedálov.
- Pri hydraulických diskových brzdách v prípade potreby vymeniť náplň (stačí raz za 24 mesiacov) alebo odvzdušniť systém.

Bicykel, rovnako ako všetky mechanické súčasti, podlieha opotrebovaniu a vysokému mechanickému namáhaniu. Rôzne materiály a súčasti môžu reagovať na opotrebenie alebo únavové namáhanie rôznymi spôsobmi. Pokiaľ je projektovaná životnosť súčastí prekročená, môžu náhle zlyhať a prípadne spôsobiť zranenie jazdca. Akákoľvek forma trhlín, rýh alebo zmena sfarbenia na vysoko namáhaných miestach naznačuje, že bola dosiahnutá životnosť súčastí a je potrebné ju vymeniť. Výrobca nenesie žiadnu zodpovednosť za škody na majetku či osobách spôsobené prevádzkou bicykla, hlavne potom škody spôsobené neodbornou manipuláciou či údržbou.

Majte na pamäti, že počas bežného používania a údržbe bicykla hrozí zvýšené riziko zachytenia vlasov, kontaktu a stlačenia prstov a ďalších častí tela s rotujúcimi dielmi (napr. brzdovými kotúčmi alebo kazetou a reťazou).

3. Poskytnutie záruky

Záruka je poskytovaná na chyby, ktoré má predmet predaja v okamihu prevzatia kupujúcim. Dôležité je používanie len originálnych dielov, predovšetkým potom súčiastky kritické z hľadiska bezpečnosti (predná vidlica, riadítka, stĺpik riadítok, sedlovka, brzdové špalíky, brzdové doštičky a ich držiaky, bowdenové vedenie, hadice hydraulických brzd a brzdové páky).

Odporúčané hodnoty momentu utahovania skrutiek. Hodnoty sú uvádzané v Newton metroch (Nm):

- Predstavec pri riadítkach: 4–8
- Sedlová objímka: 4–8
- Predstavec na stĺpiku vidlice: 5–8
- Pedále do kľuky: 35
- Zámok sedla s jednou skrutkou: 17
- Matice kolies: 20–25

3.1 Záruka na jednotlivé diely

Rám a vidlica

Záruka sa vzťahuje na materiál, jeho spoje a prehrdzavenie. Zásadne ju nie je možné uplatniť na poškodenie spôsobené haváriou alebo neodbornou opravou. Je bezpodmienečne nutné, aby rám bol v originálnom laku. Výrobca nemôže niesť zodpovednosť za výrobné postupy iných firiem (pieskovanie, vypaľovanie nového laku atď.)

Odpružené vidlice a tlmiče

Záruka sa vzťahuje na materiálové a výrobné chyby, ktoré existujú v okamihu prevzatia. Kritériom pre prijatie reklamácie prasknutej odpruženej vidlice je neporušenosť geometrie vnútorných a vonkajších nôh. Nie je možné uplatňovať chyby typu vzniku vôle, pokiaľ je vo vidlici nečistota a voda, ktorá spôsobuje poškodenie, ďalej potom ohyb stĺpika vidlice alebo poškodenie korunky vplyvom nehody a preťaženia. Nefunkčné tlmenie, a ďalšie poškodenie ohľadne jazdy v náročnom teréne s uzamknutým odpružením rovnako nie je možné uznať.

Pri zadnej pružiacej jednotky nie je možné uznať chyby, pri ktorých je poškodená geometria jednotky (havária či preťaženie pri nevhodnom nastavení) a unikanie vzduchu a oleja spôsobeného vniknutím nečistôt a vody pod tesnenie, rýhy na kľzných častiach a korózia.

Riadenie

Záruka je na materiálové chyby, neuznáva sa deformácia stĺpika vidlice pri nadmernom dotiahnutí predstavca alebo deformácia predstavca po vysunutí nad značku maximálneho vysunutia. Prevádzka bicykla vyžaduje kontrolu a vymedzovanie vôle hlavového zloženia – vytlčené, skorodované alebo znečistené ložiskové dráhy nie je možné reklamovať.

Stredové zloženie

Do záruky spadajú chyby materiálu a jeho tepelného spracovania. Prevádzkové nastavenie vôle nie je predmetom záručných opráv. Rovnako nie je možné uznať zdeformované alebo vytrhnuté závitové dielov a poškodený štvorhran alebo viachran kľuk. Vydrené ložiskové dráhy a skorodované diely nie sú predmetom záruky. Kontrolujte a včas reagujte na prípadné uvoľnenie.

Pedále

Záruka sa vzťahuje na preukázateľnú chybu materiálu. Opotrebenie prevádzkou, uvoľnenie či prasknutie spojov rámčeka alebo ohyb čapu spôsobený nárazom, nie sú dôvodom na uznanie reklamácie. Hlučnosť pedála a nastavenie vôle nie je predmetom záruky, ale mimo záručného servisu. Pozor na uvoľňovanie pohyblivých častí nášľapných pedálov, kontrolujte ich správne dotiahnutie. Na stratu uvoľnených častí sa nevzťahuje záruka.

Kolesá

Do bežnej záruky spadajú chyby materiálu (prasknutý ráfik, náboj, pastork, oska), vrátane chýb povrchovej úpravy. Kritérium pre prijatie záruky na prevádzkovú vôľu a hlučnosť chodu pastorku je jeho funkčnosť. Vydreté ložiskové dráhy, vniknutie nečistôt do voľnobežného telesa, ložisk náboja a skorodované diely nie sú predmetom záruky.

Brzdy, radenie, menič, prešmykač

Do záruky spadajú chyby materiálu. Na nastavenie sa záruka nevzťahuje. Skladovaním, manipuláciou a jazdou sa nastavenie môže zmeniť a jeho doladovanie patrí k bežnej údržbe. Radenie, hlavne páčkami prešmykača, vyžaduje cit. Na prípadné strhnutie mechanizmu nemôže byť uplatnená záruka.

Sedlo, sedlovka

Uznáva sa chyba materiálu, posudzuje sa z hľadiska plnenia funkcie. Ryhy spôsobené posuvom sedlovky v sedlovej trubke nie je možné reklamovať. Reklamácia na sedlovku sa neuznáva, pokiaľ bola vysunutá nad značku maximálneho vysunutia. Nie je možné uplatniť záruku na ohyb sedlovky vplyvom nehody alebo preťaženie po doskoku, ohyb lyžín sedla, roztrhnutie sedla apod.

Reťaz

Predmetom záruky je materiálová chyba, pretrhnutie článku. Na opotrebovanie prevádzkou sa záruka nevzťahuje. Záruka sa nevzťahuje na pretrhnutie reťaze vplyvom necitlivého radenia (rozpojenia na čape, deformácie vzniknuté prevádzkou (pretočenie), prevádzkové opotrebenie (natiehnutie) a pri zanedbaní údržby (korózia, zadrenie vplyvom nečistoty apod.).

Odrázky, svetlá, kryt prevodníka

Odlomené, rozbité alebo inak poškodené diely nie sú predmetom záruky.

Kotúčové brzdy

Záruka sa vzťahuje na výrobné chyby alebo na materiállovú chybu. Nie je možné uplatňovať záruku na poškodenie spôsobené nehodou, zanedbaním údržby alebo neodbornou opravou. Vždy používajte brzdovú kvapalinu rovnakého výrobcu, ktorý vyrábal brzdy namontované na Vašom bicykli. Len tak bude zaručená bezchybná funkcia Vašich brzd. Brzdové kvapaliny sa líšia svojimi vlastnosťami natoľko, že môže dôjsť k vážnemu poškodeniu celého brzdového mechanizmu.

3.2 Záruky

Predávajúci (ďalej len „firma“) poskytuje prvému majiteľovi bicykla na zakúpený výrobok záruku podľa platných predpisov. Na rám bicykla sa vzťahuje záruka len v originálnom laku.

Limitované záruky

Záruky na rámy a komponenty sa nevzťahujú na chyby vzniknuté vinou užívateľa, nedodržaním pokynov v návode, opotrebovaním, používaním na účely na ktoré rám a komponenty nie sú určené (vrcholové závodenie, extrémne skoky a ostatné neštandardné použitie). Výrobca a distribútor nenesie žiadnu zodpovednosť za zranenie vzniknuté pri používaní bicyklov a ich komponentov.

Každý je osobne zodpovedný za škodu alebo poškodenie spôsobené nezodpovedným používaním bicykla a jeho komponentov.

Pozor! Vždy pred a po každej jazde starostlivo skontrolujte rám bicykla a všetky jeho komponenty.

Výrobca potvrdzuje, že bicykel uvedeného typu a výrobného čísla, odpovedá štátnym normám a technickým predpisom. Bicykle LEVIT spĺňajú všetky podmienky pre prevádzku na pozemných komunikáciách.

Reklamácia

Reklamácie majú vždy charakter chyby, ktorá sa rieši výmenou súčastí, opravou alebo odborným nastavením. Opravou je zaistené, že zákazník môže výrobok riadne užívať.

Podmienky záruky

- Bicykel musí byť predaný zmontovaný v bezchybnom stave, predvedený a pripravený k jazde.
- Výrobok musí byť používaný výhradne k účelu, na ktorý je vyrobený.
- Pri uplatňovaní záruky predkladá zákazník kompletný čistý bicykel, potvrdený záručný list a predajný doklad.

Nárok na uplatnenie záruky zaniká

- Pokiaľ bolo zistené, že k poškodeniu výrobku nedošlo vinou výrobcu, ale užívateľa (neodbornou opravou, extrémnym zaťažením, zlým uskladnením apod.)
- Neuplatnením nároku zo záruky v záručnej lehote.
- Pokiaľ nebol výrobok riadne používaný a udržiavaný podľa návodu.
- Pokiaľ nebol pri uplatnení nároku zo záruky predložený riadne vyplnený záručný list a predajný doklad.
- Chyby vzniknuté bežným opotrebovaním alebo nadmerným opotrebovaním spôsobeným zanedbaním kontroly a údržby nemôžu byť predmetom reklamácie.

UPOZORNENIE: je potrebné dôrazne odporučiť prevedenie prehliadky a nastavenia v servise firmy po prejení cca 100 km alebo do 1 mesiaca od prevzatia bicykla LEVIT. Táto prehliadka môže odhaliť chyby a napomôže kvalitnému nastaveniu komponentov po tejto počiatkovej prevádzke.

Podmienky záruky kolies, rámov a dielov

Konkrétna záruka na bicykel LEVIT sa riadi zákonmi štátu alebo krajiny, v ktorej byl zakúpený.

Bicykle a rámy (rám a odpruženie zadného kolesa) LEVIT majú záruku na výrobné chyby materiálu alebo výrobného procesu po dobu dvoch rokov, kedy je bicykel užívaný pôvodným majiteľom. Rozhodujúci je dátum pôvodnej kúpy v maloobchode. Záruka na bicykle série dirt mtb, bmx a enduro sa nevzťahuje pokiaľ tieto boli zakúpené a používané pre účely požičovne.

Diely: Všetky ostatné diely a príslušenstvo, súčasti odpruženia, príslušenstva rámu a povrchových úprav (náter a etikety) majú záruku proti výrobným chybám materiálu a alebo práce po dobu dvoch rokov od dátumu pôvodného zakúpenia v maloobchode. Na odpružené vidlice sa táto záruka nevzťahuje, ale vzťahuje sa na ne samostatná záruka ich výrobcu.

Záručné podmienky

Záruka zaisťuje zodpovednosť za chyby výrobu. LEVIT bicycles v žiadnom prípade nezaručuje, že výrobok sa nedá poškodiť či zničiť alebo že výrobok je spôsobilý plniť svoju funkciu bez časového obmedzenia bez ohľadu na spôsob používania a opotrebovania.

Tato záruka sa vzťahuje len na pôvodného majiteľa bicykla LEVIT a nie je prevoditeľná na nasledujúceho majiteľa.

Aby bolo možné záručnú reklamáciu posúdiť, je potrebné bicykel priviesť k autorizovanému maloobchodnému predajcovi bicyklov LEVIT na rovnakom mieste, kde bol zakúpený. Bicykel musí byť zostavený a je potrebné ku nemu priložiť originál predajného dokladu s dátumom a riadne vyplnený záručný list. **Doklad si uschovajte na bezpečnom mieste.**

Táto záruka sa vzťahuje na bicykle zakúpené v plne zostavenom a nastavenom stave od autorizovaného maloobchodného predajcu bicyklov LEVIT.

Táto záruka sa nevzťahuje na prípady, kedy bicykel bol zanedbávaný, nesprávne opravovaný, nesprávne udržiavaný, pozmenený, upravený, stala sa na ňom nehoda či podliehal inému nenormálnemu, nadmernému alebo nesprávnemu zaobchádzaniu a uskladneniu.

Záruka sa nevzťahuje na škody vyplývajúce z bežného opotrebovania, vrátane následkov únavy materiálu. Škoda následkom únavy materiálu je symptómom stavu, kedy dôjde k opotrebovaniu rámu vplyvom normálneho užívania. Jedná sa o jeden druh bežného opotrebovania. Zodpovednosť majiteľa je svoj bicykel kontrolovať a udržiavať v prevádzky schopnom stave.

Prehlásenie o zhode

Výrobca:

BP Lumen s. r. o.,
Puškinova 546, Úpice 542 32, Česká republika
IČO: 05565375, DIČ: CZ05565375

Základné označenie výrobku: bicykel LEVIT
Štát pôvodu výrobku: Česká republika

Typové označení výrobku:

Notos 1, Notos 3, Notos 5, Notos 7, Simur 1, Simur 3, Simur 5, Draco 27,5 EVO, Draco 27,5, Draco 24, Kogo 20, Kogo 16

Modelový rok: 2021/2022

Funkcia: bicykel

Týmto výrobca výslovne prehlasuje, že produkty uvedené vyššie vyhovujú všetkým príslušným predpisom

2006/42/EC – smernica pre strojné zariadenie

Použité technické normy a špecifikácie:

ISO 4210-2:2015 – Bicykle – Bezpečnostné požiadavky na bicykle – Časť 2: Požiadavky na mestské a trekiningové bicykle, na bicykle pre mladých ľudí, na horské a závodné bicykle

Česká republika dňa 1. 11. 2021

Poverená osoba: Pavel Bárta v.r., konateľ spoločnosti

LEVIT

levit.com